

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ» В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Голубовська О.А., Шкурба А.В., Безродна О.В., Чепілко К.І.
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Вступ. На сьогодні склалася складна ситуація як в світі, так і в Україні. Пандемія коронавірусної хвороби (Covid-19), обумовлена виникненням нового збудника гострого респіраторного синдрому, вплинула на всі сфери життя, в тому числі й на вищу медичну освіту. Згідно наказу МОН №406 від 16 березня 2020 року «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» та офіційного листа №1/9-176 від 25 березня 2020 року «Щодо особливостей організації освітнього процесу під час карантину» заклади освіти зобов'язані функціонувати дистанційно.

Дистанційне навчання – сукупність інформаційних технологій, що забезпечують доставку здобувачу вищої освіти основного обсягу навчального матеріалу; інтерактивну взаємодію здобувачів освіти і викладачів у процесі навчання; надання їм можливості самостійної роботи із засвоєння навчального матеріалу; а також оцінювання їхніх знань та умінь у процесі навчання [1].

Матеріали та методи. Щоб запобігти поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), у ВНЗ було запроваджено організацію дистанційного навчання (ДН) студентів з метою проведення практичних занять, підсумкового контролю та семестрових іспитів в умовах карантину у весняно-літньому семестрі. В НМУ імені О.О. Богомольця була запроваджена змішана аудиторна-дистанційна форма навчання на період карантину на основі освітньої платформи Likar_NMU. Дистанційна освіта базується на нових технологіях (використання відеоінструментів Skype, Zoom, Google Meet), але їй властиві всі властивості звичайного навчального процесу (НП), різниця тільки в тому, що здобуття знань відбувається на відстані. НП з дисципліни інфекційні хвороби через дистанційну форму навчання (ДФН) проводився на підставі навчальних планів, розроблених на основі освітньо-професійних програм і вимог до всіх елементів технологій ДН. Можливості освітньої платформи Likar_NMU дозволяють студентам в режимі онлайн вирішувати тесто-

ві завдання, завантажувати відповіді на теоретичні питання та рішення ситуаційних задач (діагноз, план обстеження та лікування). Після перевірки роботи із коментарем надсилаються виконавцям, в режимі відеоконференції обговорюється помилки, а в електронний журнал виставляються оцінки в перерахунку на бали. Це дозволяє оцінити завдання, виконати розрахунки успішності та визначити рейтинг студента в групі, що необхідно перед підсумковим модульним контролем (ПМК). Відповідно ці дані надходять в деканат, що дозволяє провести подальшу обробку і аналіз успішності.

Результати та їх обговорення. ДН виявилось для нас, як і для більшості, несподіваним челенджем, адже викладати клінічну дисципліну офлайн є вкрай складним завданням. Потрібно було адаптуватись до нових умов не тільки студентам, але й викладачам, та опанувати нові підходи. Нами були надані списки науково-педагогічних працівників кафедри з розподілом груп для закріплення викладачів та студентів на веб-ресурсі. Зі сторони університету було забезпечено технічну підтримку веб-ресурсу. Відповідно створені робочі групи для організації ДН студентів. Співробітниками кафедри надані списки студентів по групам для реєстрації на веб-сайті, яка подавалась до відділу інформаційних технологій та дистанційної освіти, були затверджені графіки чергувань та онлайн консультацій студентів викладачами кафедри. Працівники бібліотеки забезпечили обслуговування онлайн запитів студентів. Постійно (раз на місяць) надавались результати успішності та заборгованості студентів у деканати відповідних факультетів. При необхідності співробітниками кафедри проводилися додаткові консультації і організовувався процес ліквідації академічної заборгованості, що виникала у студентів. У зв'язку зі значним навантаженням на платформу Likaг_NMU ми періодично оновлювали лекції, базу тестових питань, додавали інтернет посилання на клінічні рекомендації.

Система ДН дозволяє студенту готуватись до зайняття стільки часу, скільки йому потрібно, йому доступні всі матеріали, що є на сайті кафедри: лекції, методичні рекомендації, клінічні рекомендації та протоколи лікування, онлайн-презентації та відеолекції. Це в свою чергу дає змогу добре закріпити лекційний матеріал, отримати хороші знання з даної теми і відповідно отримати хороший бал успішності. Вся необхідна та корисна інформація для учбового процесу систематизована та подана зрозумілою, простою мовою у вигляді слайд-лекцій, що дає змогу підвищити рівень засвоєння матеріалу.

Працювати дистанційно важко та має свої недоліки. На практичному занятті викладач бачить, як студенти сприймають матеріал, чи їм цікаво, іде одразу зворотній процес, віддача. Викладач може одразу переорієнтуватися, зосередити увагу на тому, що є не зрозумілим, а на «дистанції» - це нереально зробити. Необхідність більш ретельної самостійної підготовки до теми стає вкрай необхідною, але нерідко заняття на відстані не спонукають студентів до сильної особистісної мотивації та розвитку вміння навчатися самостійно, без постійної підтримки та підштовхування зі сторони викладача. Окрім того при навчанні у форматі відеоконференції все залежить від наявності та потужності інтернет зв'язку, технічної можливості підключення до заняття у студентів. Нерідко значне навантаження на систему ДН призводило до того, що інтернет «втомлювався», платформа з віртуальними студентами ставала недоступною. Особливо відчутним це було під час проведення підсумкового контролю та заліків.

Виникали сумніви, що робота студентів є організованою і в основі своїй самостійною з використанням наданої інформації на платформі. Неможливо точно перевірити, чи саме цей студент виконує завдання, чи це робить хтось інший. Слід пам'ятати, що не все залежить від викладача, а студенти повинні мати мотивацію до навчання, оскільки підтримувати дисципліну і увагу студентів у онлайн-режимі буває тяжко. Таке навчання відрізняється від аудиторного, оскільки при цьому необхідно використати нові підходи для донесення інформації до студента, а також налагодження зворотного зв'язку.

Висновки. Карантин став справжнім викликом для освітньої та інших сфер життя. Використання ДФН студентів показує можливості забезпечення навчального процесу, при якому контроль знань студентів забезпечується сукупністю дистанційно виконаних завдань, за необхідності лімітованих у часі по виконанню, проведення опитування при спілкуванні у режимі онлайн конференції, проведенні онлайн консультувань відпрацювання практичних навичок та компетенцій. Дистанційна освіта в подальшому може стати однією із важливих складових навчального процесу, що допоможе студентам і викладачам підвищувати ефективність та якість навчання, стимулювати звичку до самостійного навчання. Таким чином, досягнення успіху у викладанні визначається обранням правильного підходу до проведення практичного заняття в онлайн-режимі.